

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. juli 2010
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1361
Dok.: JAU40687

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1197 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 10. juni 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Julie Skovsby (S).

Lars Barfoed

/

Jens-Christian Bülow

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1197 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Med udgangspunkt i sagen om en 13-årig evnesvage pige fra Munkebo, der er blevet seksuelt misbrugt gennem flere måneder af en 31-årig narkoman fra Odense, bedes ministeren redegøre for reglerne om seksuel udnyttelse og varetægtsfængsling i de situationer, hvor ofret er evnesvag eller psykisk handicappet og derfor mindre i stand til at gennemskue en seksuel udnyttelse, jf. artiklen "Sexkrænker på fri fod" fra tv2fyn.dk den 9. juni 2010.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, som har oplyst følgende:

”Straffelovens kapitel 24 om forbrydelser mod kønssædeligheden indeholder to bestemmelser, der særligt kriminaliserer seksuel udnyttelse af sindssyge og mentalt retarderede.

Det følger således af straffelovens § 218, at det er strafbart at udnytte en persons sindssygdom eller mentale retardering til at skaffe sig samleje uden for ægteskab med den pågældende. Endvidere er det ifølge straffelovens § 219 strafbart for ansatte og tilsynsførende ved eksempelvis børne- eller ungdomshjem, hospital for sindslidende, institutioner for personer med vidtgående psykiske handicap eller lignende institutioner at have seksuelle samkvem med personer, som er optaget på disse institutioner.

De øvrige bestemmelser i straffelovens kapitel 24, herunder f.eks. § 216 om voldtægt og § 222 om seksuelle overgreb mod børn, finder generelt anvendelse, og gælder således også i situationer, hvor offeret er mentalt retarderet eller psykisk syg.

Det vil dog ved strafudmålingen i sådanne sager kunne tillægges vægt, at offeret er mentalt retarderet eller psykisk syg. Det følger således af straffelovens § 81, nr. 10, at det i almindelighed skal indgå som skærpende omstændighed ved strafudmålingen, at gerningsmanden har udnyttet forurettedes værgeløse stilling. Det vil således kunne være en strafskærpende omstændighed, at offeret for f.eks. et seksuelt overgreb er psykisk syg eller mentalt retarderet og dermed tilhører en udsat persongruppe.

Særligt for så vidt angår seksuelle overgreb mod børn kan det endvidere oplyses, at det følger af straffelovens § 222, stk. 3, at det i disse sager skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har begået misbruget ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed. Denne bestemmelse vil ud fra

en konkret vurdering kunne finde anvendelse også i tilfælde, hvor det forurettede barn er mentalt retarderet eller psykisk syg.

For så vidt angår spørgsmålet om varetægtsfængsling kan det oplyses, at det følger af retsplejelovens § 762, stk. 1, at der vil kunne ske varetægtsfængsling af en person, hvis der er en begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og der er bestemte grunde til at antage, at sigtede på fri fod vil unddrage sig retsforfølgningen, begå ny ligartet kriminalitet eller ødelægge efterforskningen.

Endvidere vil der efter bestemmelsen i § 762, stk. 2, nr. 1, kunne ske varetægtsfængsling, når hensynet til retshåndhævelsen kræver det, såfremt der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at vedkommende har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, eller - efter nr. 2 - har gjort sig skyldig i f.eks. seksuelle overgreb mod børn eller overtrædelse af § 218, såfremt lovovertrædelsen må ventes at medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage.

Strafferammen i de særlige bestemmelser i straffelovens § 218 og § 219 om seksuel udnyttelse af sindssyge og mentalt retarderede er fængsel indtil 4 år. Der er således hjemmel i retsplejelovens § 762, stk. 1, til at varetægtsfængsle en person, der er sigtet for overtrædelse af disse bestemmelser, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Strafferammen for voldtægt og seksuelle overgreb mod børn er fængsel indtil 8 år eller i særlig grove tilfælde fængsel indtil 12 år, hvorfor der for sådanne overtrædelser også vil kunne ske varetægtsfængsling efter 762, stk. 2, nr. 1, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Det bemærkes i den forbindelse, at det ved vurderingen af, om retshåndhævelsen skønnes at kræve varetægtsfængsling, i almindelighed vil blive tillagt vægt, hvilken straf den pågældende må antages at blive idømt, således at der normalt ikke vil ske varetægtsfængsling efter § 762, stk. 2, nr. 1, når straffen må antages at blive udmålt til under 10-12 måneder.

Endelig vil der som anført kunne blive tale om varetægtsfængsling efter § 762, stk. 2, nr. 2, for seksuelle overgreb mod børn eller overtrædelse af straffelovens § 218.

Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at den for så vidt angår seksuelle overgreb mod børn navnlig tager sigte på overtrædelser, hvor straffen kan forventes at blive fængsel i 3-5 måneder og derover, og hvor det efter en konkret vurdering af forholdets grovhed må anses for stødende for retsfølelsen, at sigtede er på fri fod. Varetægtsfængsling vil således navnlig kunne komme på tale, hvis forurettede er under 12 år. Derimod vil der normalt ikke være grundlag

for retshåndhævelsesarrest, hvis der er tale om kæresteforhold eller lignende.

Afslutningsvis bemærkes, at det altid beror på en konkret vurdering af omstændighederne i den enkelte sag, om hensynet til retshåndhævelsen tilsiger, at en sigtet varetægtsfængsles efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1 eller 2.”

Der henvises om varetægtsfængsling i forhold til den konkrete sag, som er omtalt i spørgsmålet, i øvrigt til Justitsministeriets samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1241 og 1242 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.